No 1848

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 3,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 23 MEI.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 21 Mei

Wij hebben gisteren aangetoond, dat er gewigtige redenen bestonden om de keus der bisschopszetels te doen vallen op steden in het noordelijk deel van het rijk aangewezene plaatsen, zonder dat het noodig zij daarin eene zucht naar provokatie tegen de Protestanten te zoeken, die in het hart van den beminnelijken Pius niet kon opkomen, noch in het belang was van hetgeen hij ondernam tot stand te brengen.

Maar daarin is dan toch blijkbaar de strekking om het verleden aan te knoopen aan het tegenwoordige — heeft de heer van Lijnden afkeurend gezegd, nadat de heer van Doorn hem was vooruitgegaan met de bewering, dat de »bisdommen, welke lang geleden zijn te niet »gegaan..... moeten blijven behooren, zoo ik mij niet »bedriege, tot een afgesloten tijdperk van onze geschie»denis."

Omdat alzoo voor eenige eeuwen in de stormen, die de verdrijving der Spanjaarden vergezelden, onze bisdommen zijn te loor gegaan; *daarom* zou het niet geoorloofd zijn thans Utrecht en Haarlem en 's Hertogenbosch tot zetels van bisdommen te kiezen.

Wat beteekent dit argument? De heer van Lijnden zegt het ons: »Ik kan nimmer toegeven, dat drie »eeuwen onzer geschiedenis, en wel de roemrijkste, »worden voorbijgegaan met een verachtend stilzwijgen, »en de draad weer worde aangeknoopt, waar wij ver»trouwen dat hij voor altijd is afgebroken. Neen, »daarvoor hebben onze vaderen goed en bloed veil gehad."

Eigenlijk ligt er op den grond van deze redeneering dit: Wij hebben tijdens de reformatie de Bisschoppen verjaagd; daarvoor, voor die verjaging, hebben onze vaderen goed en bloed veil gehad: ergo etc. Men bewijst alzoo, niet alleen dat er geen Bisschop van Utrecht, Haarlem of 's Bosch mag zijn; het bewijs gaat verder; het eischt dat er volstrekt geen Bisschop zijn zal. Wat te veel bewijst, bewijst niets.

Maar het goed en bloed der vaderen, en de drie eeuwen onzer geschiedenis? Men moest het gezond verstand gebruiken om dat goed en bloed der vaderen niet in deze aangelegenheid te betrekken. Want wat wil men daarmeê? Wil men de Katholieken terug voeren in den toestand, waarin de reformatie hen gebragt heeft? Wil men hunne kerken doen berooven, hunne gestichten doen plunderen, hunne priesters doen dooden of verjagen? Immers neen; ieder Protestant, zelfs de meest opgewondene, zou daarvan gruwen. Wat wil men dan met dat onbestemd beroep op het verledene en het goed en bloed der vaderen? Dat goed en bloed is vergoten tegen Spanje. Hebben wij nog iets met Spanje uitstaan? Neen, maar met Spanje zijn tevens de Bisschoppen verjaagt. 't Is waar, en zelfs Katholieken werkten daartoe mede. Maar dat was in den storm dier onrustige tijden onvermijdelijk, dewijl de Bisschoppen, door Filips II benoemd, hem trouw hadden gezworen, en die trouw hielden. Met de Spanjaarden moesten dus de Bisschoppen wijken. Zulks ging des te gemakkelijker, dewijl niet weinige Katholieken, om redenen [illegible] [illegible] van die dagen ontleend, [illegible]. Maar dat, na den afloop van den 80-jarigen strijd, den Katholieken het regt wierd onthouden om zich kerkelijk te organiseeren, dat was eene daad van onverdraagzaamheid, waardoor het Protestantismus zich zelven onteerde, omdat het daardoor te schande maakte het beginsel van vrijheid van godsdienst, waarvoor het had voorgegeven te strijden. De Katholieken waren niet de eenige slagtoffers dier onverdraagzaamheid. Zij deelden dit met al de *dissenters*, die, gelijk zij, werden geduld, zoo het heette, maar met der daad schandelijk en niet zelden gewelddadig werden verdrukt.

Is het nu op deze herinneringen, dat men zich beroepen kon, als op de roemrijkste onzer geschiedenis? Neen, gelijk de strijd tegen Spanje een afgesloten tijdvak is, zoo ook is de onverdraagzaamheid van den Staat jegens de genootschappen, die van de Hervormde Kerk afwijken, een afgesloten tijdperk. In plaats van de onverdraagzaamheid heeft in het publiek regt plaats genomen de gelijkheid der eerediensten; omdat in plaats van het geweld des sterksten is getreden het regt.

En dat regt heeft zich niet gevestigd, omdat eenige lieden goedgevonden hebben dat in de hoogste Staatswet te schrijven. Het is juist integendeel in de wet geschreven, omdat het regt grond had in de begrippen en in de behoeften van het land. Dat regt is daarenboven feit en geschiedenis geworden, dermate dat daarop niet is terug te komen, zonder dat het bestaan van Nederland, waarin het regt geworteld is, aan de onzekere kans der volksbewegingen worde prijs gegeven.

Wij zien alzoo in het beroep op het verledene, om onze bisschoppelijke kerkregeling te weeren, het bewijs geleverd, dat onze bestrijders zich schuldig maken juist aan 'tgeen zij ons als verwijt toevoegen. Niet wij willen terug naar het afgesloten tijdperk, want wij regelen onze kerkelijke zaken naar het regt en de behoeften van heden. Maar zij, onze tegenstanders, de heer van Doorn, de heer Gevers van Endegeest, de heer Groen van Prinsterer. Zij haken, misschien zonder daarvan bewustheid te hebben, naar een verleden, dat door het regt, door de geschiedenis is afgesloten, en dat zij des noods zelven zullen erkennen niet te vermogen, noch te willen terug te roepen. Maar wat beduidt dan het beroep op de geschiedenis en het goed en bloed der vaderen anders dan eene rethorische wending, die geschikt om op de volksdriften te werken, ongeschikt om te worden in praktijk gebragt, alzoo moest worden ter zijde gelaten?

Men leest in den *Univers*:

»De Republiek der Vereenigde Provincien is altijd ten prooi geweest aan staatkundige en godsdienstige beroeringen. Hare geschiedenis is bijna niets anders dan een lange reeks van binnenlandsche worstelingen en een strijd op leven en dood tusschen de verschillende partijen. De Remonstranten, gelijk men ze noemt, werden bloedig vervolgd door de Kontra-remonstranten. De prinsen van Oranje bleven rusteloos naar de souvereine magt streven. De Provinciale Staten en de gemeentebesturen hebben zich altijd krachtig hier tegen verzet. De oneenigheden tusschen de Staten-Generaal en de prinsen van Oranje, ter oorzake van de overdreven eischen dezer laatsten, waren dikwijls van een allerhevigsten aard. De ware belangen der Republiek leden ontzettend veel onder deze eindelooze twisten. De val van het Huis van Oranje en het verlies der nationale onafhankelijkheid bekroonden waardiglijk de woede der faktien......

»De eerste jaren van inwendige rust en algemeen welvaren, die Holland gesmaakt heeft na eene onophoudelijke beroering van twee honderd jaren, zijn geweest ten tijde dat »de *goede Koning Lodewijk*" Bonaparte, aan het hoofd der zaken stond van dit land. Men moet Holland van nabij kennen, om te weten hoe de gedachtenis aan dien Vorst aldaar nog altijd in zegening is. De grijsaarts verhalen de daden, waardoor hij zijn naam heeft beroemd gemaakt, daden die getuigen van de hooge billijkheid, die hem bezielde, en van zijne warme belangstelling in al de belangen [illegible]. De Katholieken [illegible] zijn naam [illegible] heid uit, en [illegible] met weemoed terug [illegible].

»Sedert 1815 werden de oude twisten weder opgerakeld. Willem I, de lessen der historie miskennende, en op niets anders bedacht dan de toename van zijn gezag, trad al de godsdienstige en staatkundige vrijheden, die de Grondwet aan zijne onderdanen had gewaarborgd, met voeten, ofschoon hij beloofd had ze te zullen handhaven, krachtens de overeenkomst door hem gesloten met de groote mogendheden op het Kongres te Weenen. Het verlies van België was de vrucht van zijn noodlottig streven. Zijne vleijers gingen desniettegenstaande voort met hem aan te moedigen, om in zijne despotieke rigting te volharden. Het geheele land, van wat geloofsbelijdenis ook, keerde hem eindelijk den rug toe; zijn afstand voorkwam de uitbarsting van het algemeen misnoegen.

»Zijn opvolger Willem II, was regtvaardig en edelmoedig. Holland zou onder zijne regering gelukkig zijn geweest, indien geen beletselen van verschillenden aard, onafhankelijk van zijn wil, er zich tegen hadden gekant. Bij zijne komst aan de regering had hij de verwarde finantien te herstellen, waarmede het vorige bewind vrij ruw had omgesprongen. De heer van Hall, thans minister van Buitenlandsche Zaken, maar toen minister van Finantien, en dien men voorzigtigheidshalve niet kon afzetten, stond den Koning eenigzins in den weg om volkomen vrij te handelen. De geheime protestantsche genootschappen, waarvan de eerste tijdens de regering van Willem I en onder zijne bescherming waren opgerigt, vermenigvuldigden zich gestadig, en ontwikkelden zich meer en meer onder het bewind van zijn opvolger. In weerwil der goede gezindheid van Willem II, bleef er in het geheele land een algemeene *malaise* heerschen. De ouderdom van dien Vorst zou gelukkig geweest zijn, indien het hem vergund ware geweest de Grondwet van 1848 onder zijne regering in werking te brengen; zijn dood beroofde Holland van de weldaden, die hij er over zou hebben uitgestort.

»De geschiedenis van zijn opvolger is de geschiedenis van den dag. Hoe ongelukkig is niet het land, waar de diensten van een belangeloos en loyaal minister, die slechts een verlangen koesterde, regtvaardig en billijk te zijn jegens iedereen, zijn miskend; hoe ongelukkig is niet het land, waar het de faktien gelukt een onberispelijk ministerie omver te werpen, en het te doen vervangen door mannen, die van haar het ordewoord ontvangen! De leden van het nieuwe kabinet zullen zich blindelings hebben te onderwerpen aan de onstuimige eischen dier faktien, en zoo ze er zich tegen verzetten, zal hun den [illegible] geligt worden, en men zal op hunne plaatsen mannen zetten, die minder naauwgezet zijn en meer aandurven.

»De artikelen, die wij ontleend hebben aan den *Tijd*, de *Echo Universel* en den *Courrier de la Meuse*, bewijzen duidelijk genoeg hoe hevig de hartstogten zijn, die op dit oogenblik in Holland den boventoon hebben. Indien de faktien zich nu reeds zulk eene taal en zulke daden durven veroorloven, is het gemakkelijk op te maken tot welke buitensporigheden zij zullen overslaan, eens meester zijnde. Zou zulk eene uitkomst zonder gevolgen voor Europa kunnen blijven?"

Men schrijft ons uit 's Bosch: »Op den eersten Pinksterfeestdag is in het naburig Seminarie te Haaren tot Bisschop van Haarlem gewijd de Hoogwaardige Heer F. J. van Vree. De Bisschopswijding geschiedde door Mgr. den Aartsbisschop van Utrecht, bijgestaan door de Hoogw. heeren de Bisschoppen van Breda en Roermond. De plegtigheid werd bijgewoond door Mgr. den Bisschop *i. p. i.* van Adras, den eerwaardige broeder van Mgr. van Vree, en eenige geestelijken uit den omtrek.

»Des anderen daags moet de nieuw gewijde Bisschop in hetzelfde Seminarie de eerste pontifikale Mis hebben verrigt."

REPUBLIEK ST. DOMINGO.

Uittreksel uit het Gouvernements-Weekblad, El progreso van Zondag 20 Maart 1853.

[illegible] van den 14 Maart 1853.

Voorzitter de Heer FELIX MOANLO.

Terwijl de meerderheid der leden aanwezig waren, omtrent half tien des morgens, verscheen in de vergadering de President der Republiek, vergezeld van zijne ministers van staat, en de president der beide Wetgevende Kamers verklaarde de zitting geopend. Hierop gaf de President der Republiek *Pedro Santana* aan de vergadering te kennen, dat niettegenstaande hij door dezelve geroepen was, om eene reeds bepaalde zaak te behandelen, hij het geschikt oordeelde, om zich deze zitting ten nutte te maken in het belang van eene andere zaak, die voor het algemeene welzijn van het allergrootste gewigt was; dat hij den Aartsbisschop had laten ontbieden en verzoeken om ook in de vergadering te verschijnen, en dat hij (de President) aan dezelve verzocht, de goedheid te hebben zoo lang te wachten, tot dat ZHEw. zoude gekomen zijn, alsook dat zij mogt uitstellen die zaak te behandelen, waarvoor zij geroepen was, tot dat die andere zaak afgehandeld zoude zijn; trouwens de Aartsbisschop zoude weldra komen, daar ZHEw.

had laten weten ten 10 ure des morgens te zullen verschijnen; en hij besloot met te zeggen, dat de vergadering evenwel kon bepalen, wat zij het beste oordeelde. Hierop gaf de president der vergadering voor zich in naam derzelve aan den President der Republiek *Santana* te kennen, dat hij er in berustte om de komst des Aartsbisschops af te wachten, en om de geheime zitting waar toe hij uitgenoodigd was tot later uit te stellen.

Dien ten gevolge ging de vergadering voor een oogenblik uiteen, in de zalen van het Paleis verblijvende. Onmiddellijk nadat de Aartsbisschop in haar midden verschenen was, nam de nationale vergadering zitting. Hierop rigtte de President der republiek ter regter zijde zittende, het woord op de volgende wijze tot den Aartsbisschop, die aan de linkerzijde des heeren Morilla gezeten was:

De Prezident der Republiek. Mijnheer de Aartsbisschop, ik heb UHEerw. voor de nationale vergadering geroepen, dewijl het algemeen welzijn zulks vordert.

De Dominikanen, Monseigneur, zijn tegen de Haitianen in 1844 opgestaan, om onafhankelijkheid en rust te genieten; de goddelijke Voorzienigheid heeft den uitslag bekroond, en de bevolking vereenigde zich in massa om staatkundige wetten te bepalen. In 1845 bragt diezelfde bevolking de wetboeken der Fransche revolutie in werking. Deze wetten, Monseigneur, zijn die, welke de Prezident der Republiek in tegenwoordigheid der natie gezworen heeft te zullen naleven en te doen naleven, te betrachten en te doen betrachten. En, Hoogwaardigste Heer, de Prezident heeft besloten om deze wetten te doen uitvoeren en te zorgen dat de regtbanken dezelve nakomen en uitvoeren. Het land, Hoogwaardigste Heer, verkeert in anarchie, omdat de magten zich onderling vermengen, en de gevolgen hiervan moeten wij, die slechts een klein getal van individus uitmaken, en die altijd de gevaren moeten trotseeren, onmiddellijk ondervinden. Daarom dan heb ik UHEerw. geroepen, om voor de nationale vergadering de konstitutie van den Staat te bezweeren.

De Aartsbisschop. Mijnheer de Prezident, ik zal u in weinige woorden antwoorden. Ik heb reeds eenmaal gezworen de konstitutie van den Staat te zullen nakomen; maar zonder van de prærogatieven mijner Kerk afstand te doen. Eene konstitutie als de mij voorgelegde, bezweer ik niet zonder voorbehoud (*a*).

De Prezident. Hoogwaardigste heer, het volk bevindt zich in de noodzakelijkheid om zich wetten te geven, en kan geen twee magten in den Staat erkennen, omdat zij niet bestaan kunnen.

De Aartsbisschop. Neen, neen, mijnheer de Prezident, zeg dit niet. Er bestaan hier twee magten, de wereldlijke en de geestelijke. Ook mijne magt is van God.

De Prezident. Hoogwaardigste heer, ik zeg het u nogmaals, dat ik gezworen heb de wetten van het land te doen nakomen; en, heeren vertegenwoordigers, zijn de wetboeken van kracht of niet?

(Verscheidene vertegenwoordigers, luid.) Ja! ja!

De Prezident der Republiek. Welnu, met deze wetten heeft men mij het land toevertrouwd, met deze wetten is hetzelve in betrekking met andere natien, en ik zal weten dezelve te doen vervullen. Gijl. weet, dat de Prezident dezelve moet handhaven. Hij zal ze handhaven.

De Aartsbisschop. Neen! neen! neen Mijnheer de Prezident!

Verscheidene stemmen. Ja! ja! ja!

De Aartsbisschop zich tot de vertegenwoordigers wendende. Het is wel: ik zie dat dit reeds eene afgesprokene zaak is.

De Prezident. Neen, Monseigneur, vergis u niet. De President Santana maakt nooit van dergelijke middelen gebruik, en bovendien is het nu niet de nationale vergadering die beslissen gaat, maar ik, die belast ben met de zorg voor de openbare rust; ik zeg, dat het land in anarchie verkeert.

De Aartsbisschop. Het zijn verkeerde raadslieden die u deze denkbeelden ingeven (*b*).

De Prezident. Neen, Monseigneur, ik ga op mij zelven voort; op mij heeft niemand invloed; maar op mij rust de verpligting de konstitutie van den Staat te bezweeren.

De Aartsbisschop. Neen Mijnheer, ik bezweer deze konstitutie niet ten tweeden male en zonder voorbehoud.

De Prezident. UHEerw. moet aanmerken, dat ik geen man van geweld ben; ik ben de man des volks; ik volg het volk, ik ga met hetzelve. En zoo het volk mij zegt: Laten wij ons aan het gevaar hoe groot ook blootstellen en hetzelve trotseeren, ik, ik zal het ook trotseeren.

Verscheidene stemmen van het volk en der nationale vergadering. Bravo, bravo, leve de Prezident; hij leve!

De Aartsbisschop. Goed zoo: maar men late mij dan inschepen.

De Prezident. Neen, neen, hoogwaardigste heer; ik zal u niet doen inschepen.

De Aartsbisschop. Wel dan zal ik zelf gaan.

De Prezident (hem een papier overhandigende). Het is wel; neem dit aan.

De Aartsbisschop (het nemende). Wat is dat? het openende: MIJN PASPOORT . . . . . . ! ik zal mij dan inschepen, en gij, mijnheer de Prezident, zult eenmaal mijner moeten gedenken.

De Prezident. Mijnheer de Aartsbisschop, ik acht U zeer als individu; maar nu zie ik mij genoodzaakt als Prezident der Republiek te handelen, om derzelver rust te bewaren. Dominikanen, ik maak geen misbruik van mijne magt, ik gebruik geen geweld. Hetgeen ik wil is het land te redden. (Dit hoorende begonnen het volk en de vergadering andermaal hem toe te juichen: Leve de President Santana.) Op dit oogenblik verwijderde zich de Aartsbisschop.

De Prezident der Republiek. Dominikanen! De geestelijkheid moet niet het minste deel nemen in de aangelegenheden van den Staat. Gijl. kent de misslagen, die zij in de provincie del Seybo begaan hebben, door eenigen onzer medeburgers in den kerker te werpen (*c*), even ook zoo in die del Cibao, haar in gevaar brengende om eene afzonderlijke sekte daar te stellen, en nog veel meer door de exkommunikatie, zoowel aan u als aan mij bekend (*d*).

De Prezident der Vergadering. President, ik, in naam mijner medgezellen en van het Dominikaansche volk hetwelk wij vertegenwoordigen, bedank u voor den krachtigen maatregel, waarmede gij aan de binnenlandsche moeijelijkheden een einde gemaakt hebt, want het is een maatregel, die der republiek eer aandoet. Het is waar, de afwezigheid des Aartsbisschops zal ons gevoelig treffen, maar het algemeen welzijn vordert het dus en bovendien, het Dominikaansche volk zal wel een Prelaat weten te verkrijgen, die, *alhoewel niet zoo waardig*, het hoofd der Kerk alhier zijn zal.

Ik versta door Volk, niet een handvol mannen. Neen, ik versta door Volk, al de menschen der Republiek, en alzoo heb ik het oog niet op eenige bepaalde individus! Ongelukkig de Vorst, die om zich partijen te maken, aan sommigen beloften moet doen, en die naderhand zijne vijanden zullen worden, omdat hij dezelve niet heeft kunnen vervullen.... Ten laatste, Dominikanen; het volk is hier souverein als in alle vrije landen, en als zoodanig moet het ook handelen in kritieke oogenblikken, zoo als nu het geval is.

Toen het half twaalf was, hield de zitting op, en de Prezident der vergadering verzocht het volk zich te verwijderen, omdat men tot eene geheime zitting overging.

Voor kopij konform, De sekretaris van Staat.

(*w. g*) BENIGNO F. DE ROJAS.

Noten tot opheldering van den korrespondent te St. Domingo van den *Mijd.*

(*a*) De Aartsbisschop Dr. Thomas de Portes y Infantes, die 76 jaar oud en in November 1848 tot Aartsbisschop van St. Domingo gekonsakreerd is, heeft, zoo als iedereen weet, zoo door persoonlijke diensten, als door opoffering van al zijne geldelijke vermogens, onbeschrijfelijk veel tot het welzijn der tegenwoordige Republiek van St. Domingo bijgedragen. Overigens kan hij door zijne wijsheid en deugden als een der achtingwaardigste Prelaten van Amerika beschouwd worden.

Reeds negen jaren geleden heeft de Aartsbisschop, de konstitutie bezworen, met voorbehoud echter, dat hij geenszins afstand deed van de regten zijner Kerk, en toen heeft men zich daarmede vergenoegd, en nu vordert men van ZHEerw. alleen en van niemand anders de hernieuwing des eeds.

(*b*) De Methodisten trachten voornamelijk aan de Noordzijde des eilands intedringen, om hunne sekte daar te verspreiden en ook nog om andere politieke inzigten, en hebben, helaas! reeds al te veel invloed en vrijheid bij het gouvernement gekregen, en het is hierop dat ZHEerw. doelt.

(*c*) Dit is eene openbare logen. Noch de Aartsbisschop, noch eenig ander der geestelijken hebben iemand gevangen gezet, of doen gevangen zetten.

(*d*) Dit had plaats met twee personen (vader en dochter) die in publieke bloedschande leefden tot ergernis der geheele bevolking, en niettegenstaande zij onderscheidene malen door den Aartsbisschop en andere geestelijken vermaand waren, bleven zij echter in hunne goddeloosheid voortleven, en daarom heeft ZHEerw. hen eindelijk geëxkommuniceerd.

Uitslag der verkiezingen van leden voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Goes. — Verkozen Mr. J. J. VAN DEINSE met 508 stemmen, de heer P. J. Bachiene bekwam 318 stemmen. De overige stemmen waren verdeeld.

Zierikzee. — Alhier is geen volstrekte meerderheid. Er moet eene herstemming plaats hebben tusschen de heeren Mr. Schimmelpenninck [?] en Mr. Anemaet. De overige stemmen waren verdeeld tusschen de heeren Fokker en Mackay.

Alkmaar. Geldige stemmen 1950. Volstrekte meerderheid 976. Gekozen J. J. ROCHUSSEN 1506 en Jhr. Mr. C. VAN FOREEST 1293.

Middelburg. Geldige stemmen 1609. Volstrekte meerderheid 805. Gekozen J. J. SLICHER VAN DOMBURG 846; Mr. C. W. E. Vaillant bekwam 767; Mr. D. van Eck 738; P. Elout van Soeterwoude 642; T. W. Baron van Zuylen van Nyevelt 79; Ph. J. Bachiene 23 stemmen.

In de *Indépendance Belge* leest men:

Indien men oordeelen mag naar hetgeen aanvankelijk is bekend geworden aangaande den uitslag der stemming van 17 Mei, waardoor ten behoeve van het nieuwe ministerie eene nieuwe Kamer zal zamengesteld worden, dan kan men reeds nu aannemen, dat het nieuwe Kabinet eene aanzienlijke meerderheid zal krijgen, en er valt niet meer aan te twijfelen of dit zal over het algemeen de uitkomst der worsteling wezen. De konstitutionele kandidaten, die ondersteund worden door de Katholieken en de liberale Protestanten, zijnde diegenen, welke de Grondwet en de godsdienstvrijheid boven de fanatiek godsdienstige hartstogten stellen, hebben bijna overal de nederlaag geleden. De ultra-Protestanten in verbond getreden met de absolutistische partij, dat wil zeggen, de onverdraagzamen in de godsdienst met die het in de staatkunde zijn, hadden de overwinning behaald. Zij hebben het fanatismus der volksheffe weten op te wakkeren; de eersten, namelijk de pietisten, zijn onnoozel genoeg om zich bevreesd te maken voor de gruwelen der Ultramontanen; de anderen, te weten die der absolutistische partij, verbergen onder een masker van godsdienst hunne anti-konstitutioneele ontwerpen.

Het *Westf. Kirchenblatt* bevat bij gelegenheid der sluiting van de jongste zitting der Pruissische Kamers een artikel, waaruit wij de volgende zinsneden niet onbelangrijk achten:

»Ik geloof dat zelfs diegenen, die vroeger een afschuw hadden van de bespreking der godsdienstige belangen in de Kamer, door de wijze waarop zulks in deze zitting geschiedde, daarmede eenigzins verzoend zijn. Aan de katholieke fraktie heeft men het te danken, dat die baan geopend is, en niet meer kan of mag gesloten worden. Daardoor is een gewigtige stap gedaan tot wegneming van het vooroordeel, dat de allergewigtigste belangen bij die gelegenheid niet ter sprake behooren te komen.

»Eene tweede verdienste van haar is de achting, welke de houding der katholieke fraktie aan den katholieken naam verworven heeft bij menigeen, wien de aard van het Katholicismus nog ten eenemale onbekend was. Voorzeker zal menig protestantsch afgevaardigde een geheel ander denkbeeld van de Katholieke Kerk mede huiswaarts voeren, dan hij naar Berlijn had medegebragt. Wie met matigheid en vastberadenheid zijn regt durft vorderen, zonder anderen te krenken, die bewijst met der daad dat hij in zijn regt en in de waarheid is; en bij nadenkende Protestanten moet menigmaal de vraag oprijzen hoe die katholieke mannen, bij zulke vurige diskussien, aan zooveel vastberadenheid en kalmte gekomen zijn.

»Bovenal moet men hier niet uit het oog verliezen het kwaad, hetwelk de katholieke fraktie verhinderd heeft. Zonder haar zou eene alle geregtigheid met voeten tredende ultra-protestantsche partij in de Kamer eene geheel andere rol hebben gespeeld, en ware het aan deze geenerlei gevolgen ontziende partij gelukt, de rol te vervullen die zij haar zelve had toegelacht, dan ware welligt reeds op dit oogenblik het gansche land met onrust en ontevredenheid vervuld.

»Wij danken den niet ongunstigen uitslag dezer zitting ook voor een goed gedeelte aan de vurige gebeden, die in den laatsten tijd daarvoor ten hemel zijn gezonden, alsmede aan zoo vele trouw opgekomen kiezers, die katholieke kandidaten voor de Tweede Kamer hebben gekozen. Hoe veel vruchtbaarder had echter van den anderen kant de zitting niet kunnen zijn, indien een aanzienlijk getal kiezers zijnen christelijken burgerpligt, door aan de verkiezingen deel te nemen, wat trouwer en beter hadde vervuld?«

Z. M. heeft 1e. benoemd tot burgm. der gem. Oegsgeest en Poelgeest, H. D. Ter Wee; 2e. tot proc.-gen. bij het prov. geregtshof in N.-Brabant, Mr. A. van Galen; 3e. tot kantonregter te Wijk bij Duurstede, Jhr. Mr. L. H. van Asch van Wijck, 4e. tot prok. bij de arrond. regtbank te Tiel, Mr. S. Rink; 5e. tot landmeter van de 1ste kl. bij het kadaster, de heer J. J. de Boer.

Z. M. heeft pensioen verleend aan Mr. L. H. Wijchel, voormalig kantonregter te Appingedam, van *f* 933; aan Mr. C. C. van Münster Jordens, voormalig officier van justitie bij de arr.-regtb. te Deventer, van *f* 1383; aan [illegible] boom, voormalig geregtsdienaar te Utrecht, [illegible].

Z. M. heeft 1e. aan B. Skene, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als kommissaris van policie te Venlo, en in zijne plaats benoemd W. J. H. Graven, tot kommissaris van policie en waterschout te Brielle, H. Wanel; 2e benoemd tot vice-president van het prov. geregtshof in Limburg, Mr. C. M. Wintgens, thans raadsheer in hetzelfde hof.

Bij Koninklijk besluit van den 15den Mei 1853, n°. 35, is aan den gepensioneerden kapitein ter zee honorair *P. G. Engelbrecht*, laatstelijk hoofdadministrateur der Marine in Nederlandsch Indie, vergunning verleend tot het voortdurend dragen van de uniform en de onderscheidingsteekenen, verbonden aan zijn laatst bekleeden militairen rang bij het sedentaire zeewezen in Nederlandsch Indie.

Bij Kon. besluit van 14 April jl. is aan het gemeentebestuur van Huizen en aan den heer Mr. H. J. Koenen c. s. vergunning verleend tot den aanleg eener haven aldaar, met bepaling o. a., dat wegens het gebruik der haven ten behoeve

der ondernemers havengeld mag worden geheven volgens het door Z. M. goed te keuren tarief.

De vijf en dertigste vergadering der Evangelisch-Luthersche Synode is deze week te 's Hage geopend.

De leden dezer Synode zijn: ds. J. Decker Zimmerman, te Utrecht, voorzitter; ds. J. M. L. Roll, te Amsterdam, vice-voorzitter; ds. J. C. Loman, te Amsterdam, secretaris; ds. R. T. F. Reudler, te 's Gravenhage, secundus-secretaris; prof. F. J. Domela Nieuwenhuis, te Amsterdam, præ-adviseur; ds. J. C. Schultz Jacobi, te Rotterdam; ds. J. A. Kramer, te 's Gravenhage; ds. J. G. Liernur, te Haarlem; ds. J. C. Manssen, te Groningen; ds. J. J. ter Laag, te 's Hertogenbosch; de heeren: H. von der Masch Spakler, te Amsterdam; Mr. J. H. Molkenboer, te Amsterdam; Mr. F. F. Karseboom, te Amsterdam; C. P. Sander, te Rotterdam; J. Becker, te Oosterbeek; J. C. Schröder, te Utrecht; Mr. P. A. Sander, te Dordrecht; C. L. Keurenaar, te 's Gravenhage.

STAAT *aanwijzende de wettige bevolking der gemeenten in de provincie Noord-Holland, op 31 December* 1852.

Aalsmeer 2,612, Abbekerk 834, Akersloot 1,013, Alkmaar 10,519, Amsterdam 240,669, Andijk 1,851, Ankeveen 548, Assendelft 2,942, Avenhorn 406, Barsingerhorn 2,072, Beemster 3,114, Beets 472, Bennebroek 506, Bergen 1,090, Berkenrode 61, Berkhout 1,739, Beverwijk 2,614, Blaricum 862, Bloemendaal 2,338, Blokker, Ooster en Wester 1,249, Bovencarspel 1,195, Broek in Waterland 1,594, Broek op Langendijk 859, Buiksloot 826, Bussum 962, Callantsoog 533, Castricum 1,143, Crommenie 2,873, Diemen 854, Edam 4,706, Egmond aan Zee 1,527, Egmond binnen 967, Enkhuizen 5,376, Graft 1,584, 's Graveland 1,235, Grootebroek 1,792, Grosthuizen 340, Haarlem 27,105, Haarlemmerliede 307, Hauwgcarspel 1,432, Heemskerk 977, Heemstede 2,645, Heerhugowaard 1,109, Heilo 800, Helder 11,255, Hensbroek 652, Hilversum 5,659, Hoogcarspel 981, Hoogwoud 1,653, Hoorn 8,494, Houtrijk en Polanen 338, Huizen 2,769, Ilpendam 1,441, Jisp 668, Kalslagen 224, Katwoude 192, Koedijk 817, Koog aan de Zaan 2,306, Kortenhoef 651, Kwadijk 366, Landsmeer 1,176, Laren 1,978, Leijmuiden 1,059, Limmen 570, St. Maarten 910, Marken 922, Medemblik 2,724, Middelie 509, Midwoud 632, Monnickendam 2,762, Muiden 1,689, Naarden 2,179, Nederhorst den Berg 902, Nibbixwoud 707, Nieuwendam 1,276, Nieuwe Niedorp 989, Nieuwer-Amstel 6,135, Noordscharwoude 672, Obdam 724, Oosthuizen 1,065, Oostzaan 1,496, Opmeer 423, Opperdoes 703, Oterleek 600, Oudcarspel 813, Oudendijk 522, Oude Niedorp 769, Ouder-Amstel 2,030, Ourdorp 470, St. Pancras 414, Petten 377, Purmerende 4,056, Ransdorp 1,018, Rietwijkeroord 79, Rijp 2,093, Schagen 2,157, Schardam 88, Scharwoude 307, Schellingwoude 141, Schellinkhout 569, Schermerhorn 1,129, Schoorl 1,113, Scherten 487, Sloten 2,542, Spaarndam 494, Spaarnwoude 320, Spanbroek 1,022, Terschelling 3,010, Texel 5,934, Twisk 667, Uitgeest 1,761, Uithoorn 1,289, Urk 1,256, Ursum 909, Veenhuizen 305, Velsen 2,181, Venhuizen 1,560, Vlieland 654, Warder 329, Warmenhuizen 1,021, Watergraafsmeer 673, Weesp 2,742, Weespercarspel 1,325, Wervershoef 699, Westwoud 725, Westzaan 2,494, Wieringen 1,862, Wieringerwaard 1,000, Wimmenum 126, Winkel 1,228, Wognum 1,276, Wormer 1,348, Wormerveer 3,156, Wijdenes 610, Wijdewormer 535, Wijk aan Zee en Duin 735, Zaandam 11,854, Zaandijk 2,360, Zandvoort 1,221, Zuid- en Noord-Schermer 1,022, Zuid Schalkwijk 231, Zuid Scharwoude 827, Zwaag 1,562, Zijbecarspel 942, Zijpe 4,950. Totaal 500,909. De feitelijke bevolking was op dat tijdstip 506,006.

Onder de *wettige* en *feitelijke* bevolking bevinden zich: 2,330 Militairen, 1,625 Zeelieden, met inbegrip der Mariniers, 946 Gevangenen, 400 Krankzinnigen, 2,054 Bestedelingen en Bedelaars in de Kolonien der Maatschappij van Weldadigheid.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 19 Mei. De Keizer heeft heden den hertog van Rianzares in eene bijzondere audientie ontvangen.

— In het bosch van Rambouillet heeft een belangrijke brand gewoed, die aan kwaadwilligheid wordt geweten.

— Te Forbach en in de omstreken heeft, bij een geweldig onweder, een waterhoos vreesselijke verwoestingen aangerigt. De schade aan huizen, wegen, bruggen en de te velde staande gewassen is hoogst aanzienlijk. Men betreurt het verlies van twee menschenlevens.

— Men schrijft uit Bern dat een Fransch uitgewekene, die dezer dagen te Genève wegens het vervaardigen en verspreiden van een hekeldicht op den Franschen Keizer in hechtenis genomen was, door het eedgenootschappelijk bewind de Zwitsersche gastvrijheid onwaardig verklaard is, en dat uit dien hoofde last gegeven is hem van het grondgebied der republiek te verwijderen.

De zwarte bevolking in Amerika wordt tegenswoordig berekend op 10,370,000 zielen, als in:

De Vereenigde Staten	3,650,000
Brazilie	2,050,000
Zuid-Amerikaansche Republieken	1,130,000
Spaansche Kolonien	1,470,000
Engelsche »	750,000
Fransche »	270,000
Hollandsche »	50,000
Deensche »	45,000
Haïti	850,000
Mexico	70,000
Canada	35,000

waarvan 7,500,000 *slaaf* in de Vereenigde Staten, Brazilie, Spaansche en Hollandsche Kolonien (250,000 *half geëmancipeerd* in de Zuid-Amerikaansche Republieken) en de overige 2,620,000 *vrij* zijn.

ENGELAND.

LONDEN, 19 Mei. Het Huis der Gemeenten ontvangt een aantal petitien waarin de verwerping gevraagd wordt van het door Lord John Russel voorgedragen wetsontwerp tot bevordering der volksopvoeding. Zij zijn meestal afkomstig van personen, die vrijwillige bijdragen van de belanghebbenden en belangstellenden als het beste middel beschouwen om in de behoefte aan volksonderwijs te voorzien. Zij betoogen dat deze aangelegenheid in Engeland veilig aan de vrijwillige zamenwerking van partikulieren kan worden overgelaten; dat die bereidwilligheid zou worden uitgedoofd door het beginsel eener schoolbelasting bij de wet aan te nemen; dat de bemoeijing van het naar den loop van den partijstrijd afwisselende gouvernement met de volksopvoeding, zoo veel mogelijk beperkt, althans niet uitgebreid behoort te worden; dat men de voorstanders van het onderwijs op partikuliere kosten, daardoor dwingen zou om belasting op te brengen voor een door hen in gemoede gewraakt schoolwezen en voor scholen, wier mededinging hunne eigen scholen zou te gronde rigten.

— Lord Aberdeen heeft onlangs eene deputatie ontvangen van kooplieden en andere ingezetenen van Londen, die verzocht dat alle handel op Zondag, voor zoover hij niet volstrekt noodig was om in de dagelijksche behoeften te voorzien, bij eene wet werd verboden. De eerste minister heeft een antwoord gegeven, hetwelk aan de driftige voorstanders der sabbathsrust gansch niet voldeed. Hij zeide dat zij eene goede zaak misschien al te ver dreven, dat het gouvernement nimmer tot overdrijvingen de hand mogt leenen, en dat het in dezen niet den wensch der handeldrijvende en neringdoende klassen alleen moest kennen en in 't oog houden, maar ook den wensch der arbeidende klassen, die althans vroeger eene wet gelijk nu verlangd werd, onbillijk en drukkend achtten.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 18 Mei. Heden morgen ten 10 ure, is de Koning, vergezeld door de prinsen, naar Weenen vertrokken met een gevolg van zes personen. De trein met welken hij de reis aanvaard heeft, zou den afstand van hier tot Oppeln (56½ mijlen) in 10 uren afleggen; van Oppeln tot Weenen, weder een afstand van 51½ mijlen, zal de togt 9½ uur duren.

— Donderdag den 19 is de Domkapitularis Dr. Förstner tot Vorstbisschop van Breslau verkozen.

WEENEN, 19 Mei. Men is alhier van gevoelen dat het Russisch-Turksche verschil in der minne zal geschikt zijn. Den 10den was de door het *ultimatum* gestelde termijn verstreken. De afstand van Konstantinopel naar Belgrado wordt in 3 dagen afgelegd, en men heeft alhier binnen 24 uren berigt uit Belgrado.

ITALIË.

De *Eco della Borsa* van Turijn meldt, dat dezer dagen te Forli een nieuwe revolutionnaire klubs is ontdekt. De politie kwam derzelver hoofden op het spoor [illegible] beambten [illegible] uit de voeten gemaakt.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 21 Mei.

GETROUWD (19 Mei): C. R. Vaillant met J. A. van der Mersch.

BEVALLEN (13 Mei): E. G. Louët Feisser, geb. Steveling, D. — (19 Mei): B. M. Dinckslagen, geb. Hanraads, D. - C. A. van Onsenoord, geb. Rompelman, Z. - S. L. Ruijtenberg, geb. Deenhardt, Z. — (20 Mei): R. Höweler, geb. Bruinings, D.

OVERLEDEN (16 Mei): J. G. Drees, 52 j. - L. van Lennep Jr., 73 j. — (17 Mei): J. Alberts, wed. W. Burger. — (18 Mei): J. H. C. Basting, 11 m. - J. B. D. Zwart, 10 m. - G. Damen, geb. Egthuijzen, 81 j. - P. E. van Lankeren, wed. G. H. Matthes Gzn., 65 j.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 20 Mei. Belg. leen. 2½ pc. 53⅞; 1840/1842 5 pc. 98¾; 1848, —; Spanje 1—3 pc. 23½; Binnenl. 3 pc. 43¾; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 86⅛.

PARIJS, 20 Mei. Fransche 3 pc. 81,25; id. 4½ pc. —,—; Bank-Aktien —,—; Belg. 1840/42, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje 1—3 pc. —; Buitenl. 3 pc. —; Binnenl. 3 pc. 44⅞; Holl. 2½ pc. —; Piemont 5 pc. —,—; Portugal 4 pc. —; Romeinen 5 pc. —; Rusland 4½ pc. 102¼; Metall. 5 pc. 87¾.

MADRID, 17 Mei. Spanje 3 pc. 45 7/16; 1—3 pc. 24½; Cert. Coup. —; Bank S. Fernando —.

LONDEN, 20 Mei. Cons. kont. 100⅛ a 100¼; op tijd 100⅛ a 100¼; Braz. 100 a 101; 1829/39 102½ a 103½; Den. 3 pc. 85 a 86; 5 pc. 105 a 107; Ecuad. 6 a 6½; Gren. 22 a 22½; Uitgest. 10¾ a 11; Mexiko Nieuwe 27 a —; Peru 4½ pc. N. 88 a 89; Uitgest. 64½ a 65; Rusl. 1822 5 pc. 119 a 120; a (N.) 4½ pc. 104½ a 104¾; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 39¾ a 40¼; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 23⅞ a 24⅛; 3 pc. 48¾ a 49¼; Coup. cert. 6¼ a 6½; Passive 5¼ a 5½; Holl. 2½ pc. 65½ a 66; id. 4 pc. 96 a 96½; Venez. 37½ a 38½; Uitg. 15½ a 16½; Wissel op Amsterdam ƒ 11,92½; Grieken 1824 10 a 10½.

WEENEN, 20 Mei. Met. 4½ pc. —; 5 pc. 95; Bank-Actien 1467; Wissel op Londen 10,39; Zilver 8⅝.

BERLIJN, 19 Mei. Schuldbr. 3½ pc. 93⅛; Loten 102¾; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97½; Pools. 4 pc. 92¾; Loten fl. 500 93½; Oost. Met. 5 pc. 89½; Amsterdam zigt 143⅛, id. 2/m. 142⅛.

HAMBURG, 19 Mei. Russ. Cert. 5 pc. 105½; Oost. Met. 5 pc. 95¼; Spanje 1—3 pc. 22¾; Binnenl. 3 pc. 40⅛.

FRANKFORT, 20 Mei. Met. 5 pc. 87½; A 5 pc. 87½; 2½ pc. 44½; Bank-Actien 1624; Darmst. Loten fl. 50 99¾; id. fl. 25 32½; Badensche Loten fl. 50, 71; id. fl. 35, 40⅝; Nassausche fl. 25, 28¾; Holl. 2½ pc. 64, id. 4 pc. 95; Sardinische 42½; Wissel op Weenen 111½.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Fonds	pCt.	20 Mei gebl.	21 Mei l.	21 Mei h.	21 Mei gebl.
Nederl. Werkel. Sch. à	2½	64⅛	64⅜	64½	64 7/16
Dito Dito	3	75¼	76⅛	76¼	76⅛
Dito Dito	4	95¼	95½	95⅝	95⅞
O. I. Leening 1844	4	95	95⅛	95¼	
Amortis. Syndic.	3½				
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
Belgie. Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv.		52¾			
Frankrijk. Obligatien	3				
Spanje. Nieuwe	1	24	23 15/16		
Dito	3	48¼	48½		
Dito Binnenl. à 6/m.		44	43 15/16	44	[illegible]
Coup. Bewijzen		6⅜	6 1/16		
Amortisable Schuld		5½	5⅜		
Portugal te Londen	5	41⅝	39⅞		
Dito Dito	4	39 11/16	37⅞		
Rusl. bij *Hope* 1798 en 1816	5	109½	109⅜	109¼	
Dito Dito 1828 en 1829	5				
Cert. bij do. 1831 en 1833		97¾			
Dito	4½				
Dito bij *Hope*	4	93¾		92½	
Dito bij *Stieglitz en Co.*	4	92⅝		92⅛	
Dito bij id. 5de Serie	4	92⅞			
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito		74¼			
Polen, Certifikaten	4	87½	134¼		
Dito Aand. à fl. 500		164			
Dito met Lot. à fl. 300					
Amerika, Bank-Actiën		4½			
Pruissen, Aand. met Lot. R. 50			83⅛	83⅛	
Oostenrijk, Metalliek	5	83 1/16	43⅛		
Dito 1847	2½	43⅛	43¼	43 3/16	
Dito 1851	2½	[illegible]	94⅞	94⅞	
Dito 1849	5	[illegible]			
Neem. Bank bij *Goll en Co.*		71¼			
Dito	4	94¼		94¼	
Letter B	5	94 7/16		94¼	94 7/16
Aand. met Loting fl. 500					
Nieuwe dito fl. 250					
Napels, Cert. Lett. en Rouwen	5				
Brazilie te Londen 1824	5	99			
Dito Leening 1843					
Dito £ 200					
[illegible]					
Mexico Nieuwe		[illegible]			
[illegible]		[illegible]			
Dito Uitgestelde		44⅞			
[illegible] £ 100					

Grieken 5 pCt. 7⅝.

Alhoewel niet levendig was echter onze fondsenmarkt willig gestemd; inzonderheid geldt dit voor Binnenl. en Oostenrijksche fondsen, welke tot verbeterde prijzen zeer gevraagd waren. Spaanschen echter iets lager.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	ƒ 56½	Livorno	2/m.	ƒ 39½
„	zigt	„ 56 1/16	Napels	„	„ 81⅝
Bordeaux	2/m.	„ 56	Petersburg	„	„ 1,85½
	1/m.	„ 56¼	Weenen	6/w.	„ 92½
Madrid	3/m.	„ 246	Augsburg		„ 35½
Cadix	„	„ 247	Frankfort	„	„ 98½
Seville	„	„ 243	Hamburg	2/m.	„ 35 1/16
Silbao	„	„ 244		zigt	„ 35½
Lissabon	„	„ 41½	Londen	2/m.	„ 11,75
Porto	„	„ 41½	„	zigt	„ 11,[illegible]
Genua	2/m.	„ 46⅝	Rotterdam	„	[illegible]

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 21 Mei.

OVERZIGT DER WEEK.

KOFFIJ. De vraag voor *Java* blijft aanhouden en daar er voor goed ordinair N° 10 en N° 12 A der Maart-Veiling te vergeefsch 30 cs. geboden is, zoo heeft men voor 2000 balen ordinaire soorten van vroegere veilingen dezelfde prijs moeten bewilligen. — Blank en groenachtig *Java* zijn schaarsch en bedingen 4 cs. boven veilingsprijs.

THEE. Met veel kooplust zoowel voor konsumptie als op spekulatie tot verhoogde prijzen, vooral in de betere soorten.

TABAK. Met zeer weinig handel prijshoudend. — Van *Maryland* is een partijtje van 49 vaten ter markt geweest en door de hooge vordering der houders onverkocht gebleven.

SUIKER. *Ruwe* blijft gedrukt. — *Geraffineerd* voor *uitvoer*. Tot eenige verlaging zijn de omzettingen in *Crushed* nog al van belang geweest. Onder anderen zijn 700 Tons W & Z zoowel dadelijk als op levering tot geheimen prijs afgesloten en blijft nu dezelfde soort tot *f* 30 voor dadelijk verkrijgbaar. *Crushed* N S R N° 2 *f* 32¼ a 32½, N° 3 *f* 31¼ a 31½; B K S & T & B & H N° 1 *f* 31¼ a 31½, N° 2 *f* 30¼ a a *f* 30½. — In *Consumtie* is geene prijsverandering te vermelden.

SPECERIJEN prijshoudend met zeer weinig handel. Prima *Notenmuskaat* tot 210 cs. met moeite te bekomen. — *Noten* N° 4 tot 90 cs. gevraagd.

GEDROOGDE FRUITEN. *Krenten* blijven gevraagd. Prima *Zantische* van 1851 zeer schaarsch. Overjarig *Patras* met *f* 30 betaald. — *Rozijnen* iets vaster in prijs, zonder bepaalde omzet. — Van nieuw *Denia* zijn 2000 Matten gedeeltelijk in veiling en gedeeltelijk uit de hand tot *f* 8⅛ a 8⅜ verkocht.

RIJST. In de gepelde soorten tot iets verlaagde prijzen met belangrijke handel. Van ongepeld zijn geene afdoeningen bekend geworden.

POTASCH gedrukt. *Toskaansche* *f* 14 a 14¼ in konsumtie; *Petersburger* *f* 12¼ a 12½ E.; *Amerikaansche* *f* 15¼ a 15½ E. na kwaliteit.

DROGERIJEN. *Camphor* zeer stil. Oost-Indische *Sago* en *Cassia Flores* hooger betaald. *Cassia Vera* tot 29 a 30 cs. met weinig omzet. — *Chinesche Kaneel* in kisten bij partij tot 71 a 72 cs. verkocht.

VERFWAREN. *Indigo*. Blijft zeer vast en de zeer beperkte voorraad maakt het uitvoeren van orders bijzonder moeijelijk. — *Cochenille*. 50/2 kistjes directe aanvoer zijn te Rotterdam tot hooge prijzen verkocht. — *Verfhouten*. Voor *St. Domingo Campeche* blijft maar zeer weinig vraag en zoude ingeval men bij partij wilde realiseren, iets lagere prijzen moeten worden aangenomen. — Van *Maracaibo Geelhout* is een klein partijtje 6 Tons direct aangevoerd. — Andere soorten niets in gepasseerd. — *Quercitron Philadelphia* blijft op *f* 6 gehouden en bestaat daartoe nog maar weinig kooplust. — *Baltimore* in balen zoude welligt tot *f* 4¾ en in vaten tot *f* 4½ te koop zijn. — *Harst*. Tengevolge der groote toevoeren welke van dit artikel gewacht worden, zoude men tot *f* 3¾ Entrepot zeilende kunnen koopen. — *Terpentijn-Olie* blijft met [illegible] lijken handel en iets betere stemming. — *Dividivi*. [illegible] dezer dagen van Maracaibo aangevoerd zullen spoedig ter markt komen en kunnen welligt a *f* 7½ gekocht worden. — *Zwavel*. Niets in gepasseerd en daarvan niet onder *f* 4 a 4⅛ Entr. zeilende te koop, terwijl verscheidene partijen gewacht worden. *Geraffineerd* in stangen met *f* 6¼ Entr. betaald en alzoo te koop. — *Sumak Siciliaansche* prima *Alcamo* *f* 10¼ a *f* 10 te koop, bij partij welligt iets lager. — *Lood*. Met zeer weinig vraag terwijl verkoopers meer geneigdheid toonen, om wat lager af te geven, zoo dat men *f* 13¾ koopen kan. — *Meekrap*. Blijft zeer vast en weinig ter markt, dan tot hoogere prijzen die evenwel niet te bedingen zijn.

STERKE DRANKEN. *Genever* 100 °/₀ eerste soort *f* 20, tweede soort *f* 19. — *Moutwijn* 91 °/₀ *f* 15¾ pr. Vat a kont.

HENNEP. Tot de volgende prijzen zijn eenige partijtjes afgegeven. — *Petersburger* half rein *f* 63. — *Riga Poolsch Uitschot* *f* 67. — *Heede* *f* 38 a 42.

METALEN. *Koper* iets vaster. — *Banca Tin* blijft op *f* 69 gehouden.

HONIG en WAS onveranderd.

VETWAREN. *Traan* zonder noemenswaardige handel. — *Talk* onveranderd. *Petersburger* *f* 32. — *Amsterdamsch Smeer* *f* 29½ a *f* 30. *Belgiesch* *f* 29 a 29½. — *Ansjovisch*. De verwachtingen voor de nieuwe vangst blijven gunstig en de kwaliteiten voldoende. Prijzen zijn alsnog nominaal.

ROTTERDAM, 20 Mei. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan ca. 5000 bn. blanke Java Rijst tot *f* 7¼, aangevoerd per *Ida Elizabeth* en *Schelde*.

ANTWERPEN, 20 Mei. *Koffij*. Het artikel is rijzend. Heden is verkocht 600 b. Brazil en Domingo.

Cacao. Verkocht 250 b. Maragnon.

Huiden. Er zijn gedaan 1000 dr. Buenos-Ayres en Montevideo tot voortdurend ferm gesouteneerde prijzen.

LONDEN, 19 Mei. *Ruwe Suiker*. *Vreemde* Er heerscht voortdurend veel vraag naar zeilende ladingen tot vorige prijzen, doch er wordt weinig aangeboden. Van 1000 k. blond Havana zijn in veiling een gedeelte verkocht tot 35 s. 6 d. a 39 s. Gestampte Gezocht voor uitvoer tot vorige prijzen.

Koffij. Native Ceylon ferm, zonder veel omgang 47 a 48 s. Naar Plantage is veel vraag tot ferme prijzen.

Talk. Stil, maar ferm. Y C niet aangeboden onder 47 s.

LIVERPOOL, 19 Mei. *Katoen*. Ferm tot vorige prijzen. Verkoop 8000 b.

BORDEAUX, 17 Mei. *Voorloop*. De 3/6 blijft staan op 109 fr.

SCHEEPSTIJDINGEN.

UITGEZEILD:

TEXEL, 20 Mei: C. O. de Groot, Maria Reifina, Teneriffe. - A. Micalie, Anneite, Palermo.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

SURINAME, Jacoba, de Groot: 260 v. Suiker, 1 parij Hout, 1 partij oud Koper, G. C. Bosch Reitz; 45 v. Suiker, van Heukelom en Vollenhoven; 12 v. Suiker, 20 b. Koffij, 40 st. Hout, Order.

BEVRACHTE SCHEPEN.

AMSTERDAM, 21 Mei. Door de Nederlandsche Handel-Maatschappij, zijn bevracht geworden, de navolgende 30 schepen, als: voor Amsterdam. Aldebaran, kapt. B. G. Meyboom. Prins Frederik der Nederl., k. P. Huidekoper. - Barend Willem k. J. W. Reigers. - Jupiter, k. G. J. van der Mey. - Vijf Gebroeders, k. P. Dekker. - Sara Alida Maria, k. A. H. Tekelenburg. - Amphitrite, k. D. Grim. - Eolus, G. Slichtenbree Jr. - Cesar, k. S. Hooglandt. - Dankbaarheid, k. W. Postma. - Javaan, G. Eylers. - Anna Maria Henriette, k. H. F. Zeylstra. - Catharina, k. D. Lamers. - Telegraph, k. J. B. Relufs. - Elisabeth Jacoba, k, P. L. Zeeman. - Estafette. k. D. Hofker, - Jacoba en Christina, k. J. C. Berk.

Voor Rotterdam. Juno, kapt. L. W. van Rijn van Alkemade. - Kortenaar, W. k. van der Plas. - Catharina Maria, k. G. L. Gortmans. - Batavier C. verheij Bz. - Theresia, k. L. van Geelkerken - Maasstroom, k. J. E. H. Heymans. - Doggersbank, k J. M. Jansen. - Emilie, k. A van [illegible]ff. - Jacobus, A. Kok. - Voorwaarts, I van Delft Cz.

Voor Dordrecht: Geertruida Maria, kapt. C. Spiegelberg. - Koningin der Nederlanden, kapt J. A. H. Loos.

Voor Schiedam: Willem I, kapt. F. J. Niedfeld.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 21 Mei in lading naar:

Keulen H. Felten, Coln N°. 1.

AMSTERDAM, 21 Mei vertrokken:

Fankf., *Coblentz* en *Manheim* T. W. Timmerman, Frankf. N. 21.

Rijnhoogte ARNHEM 20 Mei 2 el 97 duim.
KEULEN 19 „ 12 vt. 10 „

ADVERTENTIEN.

VEENDAM, 11 Mei 1853.

M. M.

Wederom ben ik in de gelegenheid u iets verblijdend te kunnen berigten.

Eene achtingswaardige Vrouw hier ter plaatse leed sedert ruim anderhalf jaar aan rheumatische ongesteldheden en verkeerde daardoor in eenen allerrampzaligsten gezondheidstoestand. Men had haar allerhande middelen toegediend en, nadat men geen raad meer wist, liet zij nog kort geleden, bij mij een Goldbergerschen Ketting halen, om toch eens daarmeê te proberen, hoewel zij er weinig vertrouwen in stelde. In het eerste half uur dat zij hem aan had gevoelde zij reeds eene sterke werking en begonnen hare pijnen af te nemen en in weinig dagen was zij geheel hersteld. Zij is zoo straks expres bij mij gekomen om mij hare gelukkige genezing te vertellen, omdat zij begreep, [illegible] zijn. Haren naam wil zij niet gaarne in de [illegible], maar heeft mij de vrijheid gelaten de genezing publiek te maken en aan een ieder, die vragen mogt, haar adres op te geven, terwijl zij gaarne al de bijzonderheden zelve meêdeelen wil. Ik ben, enz.

(2898) S. SAVENYE.

De **ECHTE GOLDBERGERSCHE KETTINGEN** worden voor *f* 1.80 — *f* 2.70 — *f* 3.60 en *f* 5.40 in het Verkoophuis en de bekende Dépôts verkocht.

HAARLEM, 18 Mei 1853.

Ik reken het mij tot pligt, in het belang der zaak en der Constitutionele beginselen, welke ik uit overtuiging gaarne medehelp verdedigen, te waarschuwen tegen alle overijling en misleiding omtrent hetgeen op gisteren avond bij de **OPENBARE VOLKS-VOORDRAGT** in het ODÉON te Amsterdam, heeft plaats gehad. Eene kabaal, aangevoerd naar het schijnt, door zekere personen Mr. BURLAGE en J. BRASKAMP, is er in geslaagd, om met schandelijke en gepremediteerde miskenning van het Grondwettig Regt der Ingezetenen tot Vereeniging en Vergadering, de orde zoodanig te verstoren, dat het voortzetten der Voordragt onmogelijk gemaakt werd en men verpligt geweest is, de tusschenkomst der Politie te gaan inroepen. Van het houden der Voordragt was de Heer waarnemende Burgemeester, door den Heer *Torchiana* van het *Odéon*, namens mij schriftelijk onderrigt. Evenzoo was uit mijnen naam, door den Heer *Torchiana*, bij maatregel van voorzorg de Policie in den ochtend [illegible] uitgenoodigd, tot handhaving der goede orde tegenwoordig te zijn, doch had zij geweigerd daaraan te voldoen. Ook was gisteren avond de houding der eenmaal binnengehaalde Policie, door onderscheidene ambtenaren vertegenwoordigd, op zijn minst genomen slap; en moeijelijk zal het wel voor de onbevooroordeelde aanschouwers geweest zijn, niet eene zonderlinge lijdzaamheid der Policie hoe ook door de Heeren *Torchiana* (Vader en Zoon) en mij uitgenoodigd en gesommeerd tot het doen ontruimen van het Locaal bij het toenemen van grove wanorde, te hebben opgemerkt.

In het belang der Grondwettige Zaak en tot behoud van eigene waardigheid, heb ik vermeend tot na het vertrek der onruststookers te moeten tegenwoordig blijven.

Naar aanleiding van Art. 188 der Gemeentewet heb ik een nagenoeg gelijkluidend beklag aan den Heer Burgemeester van AMSTERDAM ingezonden, met uitnoodiging daaromtrent ingevolge de Wet te handelen, en de noodige maatregelen te gelasten, dat bij volgende **OPENBARE VOLKSVOORDRAGTEN** te AMSTERDAM, de publieke orde worde gehandhaafd.

(2897) **Jhr. M. SALVADOR.**

DE GEKROONDE PIJP.

Kloveniersburgwal over het Trippenhuis, K, 124.

De ondergeteekende heeft de eer te berigten dat

de Galanteriewinkel de Gekroonde Pijp,

vroeger in N°. 125, thans verplaatst is in het huis daar naast N°. 124, en maakt van deze gelegenheid gebruik de vergroote localiteit, alsmede de fraaije sortering daar voorhanden bij voortduring in de gunst van het geëerd Publiek aan te bevelen.

AMSTERDAM, 23 Mei 1853. M. M. NIEBERG.

(2896)

Zóó wordt in de Roomsch-Katholieke Kerken gepredikt.

J. J. ARKESTEIN EN ZOON, te 's Hertogenbosch, hebben uitgegeven en debiteren met veel succes onderstaande LEERREDENEN en PREKEN, tevens zéér geschikt voor huis-aandacht; dezelve zijn bij de voornaamste Boekhandelaren verkrijgbaar; in voorraad bij den Heer J. S. DE HAAS, te Amsterdam, Hoofd-Correspondent.

BONNARDEL, (M.) **GEMEENZAME PREKEN**, op alle Zon- en Feestdagen van het Jaar; naar de elfde Fransche uitgave, vertaald door een R. K. Priester, kerkelijk goedgekeurd, vijf deelen. Prijs *f* 10.50.

PAESSMAYER, (ANTON) **LEERREDEN** op alle Zon- en Feestdagen des Jaars, benevens **LEERREDEN** over eenige onderwerpen uit het Lijden van onzen Heer JESUS CHRISTUS, naar het Hoogduitsch, door H. J. SONJÉE, R. K. Pastoor, kerkelijk goedgekeurd, vier deelen. Prijs *f* 9.

DOORENWEERD, (BARTHOLOMEUS) Korte Nagelatene **KERKREDEN**, naar aanleiding van OVERBERG'S Handboek, van de R. K. Godsdienstleer, om zich zelven en een ander te onderwijzen, kerkelijk goedgekeurd, drie deelen. Prijs *f* 6.50.

BEUGELS, (H. J.) **GEMEENZAME PREKEN** op de Zon- en Feestdagen van het Jaar, benevens: **MEDITATIEN** op het Lijden onzes Heeren JESUS CHRISTUS, kerkelijk goedgekeurd, vijf deelen. Prijs *f* 5.

GRETSCH, (ADRIANUS) **LEERREDEN** op al de Zon- en Feestdagen van het Jaar, naar het Hoogduitsch, door een R. K. Priester, kerkelijk goedgekeurd, zes deelen. Prijs *f* 9.

ZENGER, (C. F. J.) **HOMILIEN**, op al de Zon- en Feestdagen van het Jaar, naar het Hoogduitsch, door een R. K. Priester, kerkelijk goedgekeurd, vijf deelen. Prijs *f* 7.50.

REYRE, (ABT) **KORTE PREKEN** op alle Zondagen, [illegible] over de voornaamste Feestdagen van het Jaar; naar het Fransch; door A. VAN MAASELAND, R. K. Priester, vijf deelen, kerkelijk goedgekeurd. Prijs *f* 4.50.

MAASELAND, (A. VAN) **ONDERRIGTINGEN** of Gemeenzame **LEERREDEN** over de Geloofsleer en de voornaamste pligten der Christenen, door een gezelschap van Geestelijken; naar het Fransch, kerkelijk goedgekeurd, twee deelen. Prijs *f* 3.

LAMBERT, (J.) **GEMEENZAME PREKEN** op al de Zondagen en op de voornaamste Feestdagen van het Jaar, om de Geloovigen en voornamelijk de Landlieden te onderrigten in de waarheden van de Godsdienst, en om hen tot de oefening der deugden op te wekken; naar de vierde Fransche uitgave, door A. VAN MAASELAND, R. K. Priester, kerkelijk goedgekeurd, twee deelen. Prijs *f* 2.75.

KONINGSDöRFER, **HOMILIEN** op alle Zon- en Feestdagen van het Jaar, vrijelijk gevolgd naar het Hoogduitsch, door een R. K. Priester, kerkelijk goedgekeurd, twee deelen. Prijs *f* 4.10.

Met vertrouwen durven de Uitgevers bovenstaande **LEERREDEN** of **PREKEN**, niet slechts aan hunne Geloofsgenooten, maar aan alle *onbevooroordeelde Protestanten*, dringend ter lezing aanbevelen. Terwijl deze eenvoudige aankondiging tevens tot antwoord kan dienen op de lage en het Christendom zoo geheel onwaardige aantijgingen en annonces van den dag.

(2878)

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.